

VAIHEMAAKUNTAKAVALUONNOKSESTA SAATUJEN LAUSUNTOJEN TIIVISTELMÄT JA NIIHIN LAADITUT VASTINEET

Vastineet ovat merkitty lihavoidulla tekstillä, mikäli lausunto aiheuttaa muutoksia kaavan valmisteluasiakirjoihin.

Hyrnsalmen kunta	Vastineet
Ei lausuntoa.	-
Kajaanin kaupunki	Vastineet
Kainuun Prikaatin toimintaedellytysten turvaamista on oikein pidetty työn tärkeimpänä tavoitteena unohtamatta vaatimusta sovittaa ratkaisu muiden maankäyttötarpeiden kanssa, mm. Natura-alueet.	Ei muutoksia.
Vaikutusten arviointia ja muuta selvitystyötä on tehty maakunta-kaavatason vaatimuksia perusteellisemmin mm. koska alueelle ei laadita kuntien toimesta yleis- ja asemakaavoja. Myös selvitysten laatua on varmistettu.	Ei muutoksia.
Uuden ampuma- ja harjoitusalueen varaaminen ja rakentaminen lisääisi ja laajentaisi toiminnan haitallisia vaikutuksia luontoon ja ympäristöön, vaatisi pitkän siirtymäajan ja olisi kallista. Vaihtoehtoina ja mahdollisuuksina esillä olleiden alueiden läheisyydessä on paljon asuinrakennuksia ja lukuisia loma- ja vapaa-ajan asuntoja (enemmän kuin Vuosangan alueella). Tarvetta vaihtoehtojen jatkotarkastelulle ja yhä uusille vaihtoehdoille ei ole.	Ei muutoksia.
Kuhmon kaupunki	Vastineet
Kaupunginhallitus ilmoittaa Kainuun maakunta -kuntayhtymälle, ettei kaupungilla ole huomautettavaa Kainuun 1. vaihemaakunta-kaavan luonnoksesta.	Ei muutoksia.
Kuhmon kaupunginhallitus esittää, että Puolustusvoimat kiinnittää erityistä huomiota yhteistyöhön paikallisten asukkaiden kanssa. Lisäksi Kuhmon kaupunginhallitus edellyttää, että mahdollisen laajennuksen asukkaille aiheuttamat haitat korvataan täysimääräisesti.	Ei muutoksia. Kuhmon kaupungin esitys ei kohdistu vaihemaakuntakaavaluonnokseen vaan Puolustusvoimien toimintaan ja mahdolliseen laajennusalueiden toteuttamiseen. Puolustusvoimien ja paikallisten asukkaiden yhteistyötä varten on perustettu Vuosangan yhteistyöryhmä. Yhteistyöryhmän tehtävänä

	<p>on Vuosangan alueen pitkäjänteistä kehittämistä tukevan yhteistyöverkoston luominen sekä tiedonvaihdon ja yhteistyön luominen. Lisäksi Puolustusvoimat tiedottaa Vuosangan alueella tapahtuvista harjoitusammunnoista.</p> <p>Maakuntakaavoituksella ei ole mahdollista vaikuttaa haittakorvauksiin tai korvauserusteisiin. Mahdolliset haitat ja niiden korvaukset tulevat käsiteltäviksi tapauskohtaisesti.</p>
Paltamon kunta	Vastineet
Kunnanhallitus toteaa lausuntonaan, että sillä ei ole huomautettavaa Kainuun 1. vaihemaakuntakaavan luonnoksesta.	Ei muutoksia.
Puolangan kunta	Vastineet
Ei lausuntoa.	-
Ristijärven kunta	Vastineet
<p>Ristijärven kunta pitäytyy aikaisemmin vaihemaakuntakaavan lähtökohdista antamassaan lausunnossa.</p> <p>Sen mukaisesti kunnanhallitus toteaa, että Maakuntakaavoituksen tehtävänä on sovittaa yhteen valtakunnalliset, maakunnalliset ja paikalliset tavoitteet. Edelleen Ristijärven kunta hyväksyy vaihemaakuntakaavan tavoitteet, joilla voidaan turvata puolustusvoimien ja Kainuun Prikaatin toiminta- ja harjoitusolosuhteet Vuosangan alueella siten, että ne olisivat yhteen sovitettavissa muiden maankäytön ja matkailukäytön tarpeiden kanssa etenkin Hiisijärven kylän alueella.</p>	Ei muutoksia.
<p>Kunnan tavoitteena on, että vaihemaakuntakaavaan sijoittuvat harjoitus- ja ampuma-alueet on järjestettävissä siten, että puolustusvoimien toimintaympäristö Vuosangan harjoitus- ja ampuma-alueella toteutetaan haittoja minimoiden, mm. tuliasemien sijoituksissa ja melun torjunnassa.</p> <p>Hiisijärven kylän matkailu otetaan huomioon siinä, että kesäheinäkuun seutu rauhoitetaan tykistöammunnoista ja että Kivijärven alueen retkeilyreitti on vastaavana aikana vapaasti käytettävissä.</p>	<p>Ei muutoksia.</p> <p>Kunnan esitys ei kohdistu suoraan vaihemaakuntakaavaluonnokseen vaan laajennusalueiden toteuttamiseen ja Puolustusvoimien toimintaan alueella. Maakuntakaavoituksella ei voida yksityiskohtaisesti ohjata Puolustusvoimien ampuma- ja harjoitustoimintaa.</p> <p>Kaavaluonnoksessa on annettu EAH-L alueille suunnittelumääräys, jossa todetaan, että alueen toimintaa suunniteltaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota turvallisuuteen, melusta aiheutuvien haittojen ehkäisemiseen, pohjavesien suojeluun sekä luonnon- ja ympäristöarvoihin. Suunnittelumääräyksen tavoitteena on, että Puolus-</p>

	tusvoimat ottaa ampuma- ja harjoitusalueen suunnittelussa erityisesti huomioon melusta ja tärinästä aiheutuvien vaikutusten ehkäisemisen ja pohjavesien suojeluun liittyvät asiat sekä alueella sijaitsevat luonnon- ja ympäristöarvot.
Maakuntavaihekaavassa on otettava esille yhteistyömahdollisuudet eri viranomaisten kesken. Sellaisia ovat mm. yhteistyö yhteiskunnalle tärkeiden alueiden tiestön parantamisessa.	Ei muutoksia. Vaihemaakuntakaavan valmistelua toteutetaan yhteistyössä eri viranomaistahojen kesken. Liikenneverkon kehittämiseen liittyvää yhteistyötä tehdään eri viranomaisten välillä mm. Kainuun maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelman laatimisen ja ELY-keskuksen toiminta- ja taloussuunnitelman laatimisen yhteydessä. Kuntakohtaisia tiestöön tai liikenteeseen liittyviä asioita voidaan käsitellä mm. ELY-keskuksen ja kuntien välisissä kehittämiskeskusteluissa.
Sotkamon kunta	Vastineet
Kaavaluonnoksessa puolustusvoimien ampuma- ja harjoitustoimintaan liittyvät alueet on osoitettu Vuosangan ympäristöön, kuten Sotkamon kunnanhallitus vaihemaakuntakaavan lähtökohdista ja tavoitteista antamassa lausunnossaan on esittänytkin. Sotkamon kunnalla ei ole huomautettavaa Kainuun 1. vaihemaakuntakaavan luonnoksesta.	Ei muutoksia.
Suomussalmen kunta	Vastineet
Suomussalmen kunta toteaa, että vaihemaakuntakaavassa on tarkasteltu puolustusvoimien ampuma- ja harjoitustoimintaan liittyviä vaihtoehtoja monipuolisesti. Ratkaisuvaihtoehto, jossa toiminnan laajenemisalueet osoitetaan Vuosangan alueelta turvaa puolustusvoimien toimintaedellytykset Kainuussa. Suomussalmen kunta pitää tärkeänä, että puolustusvoimien toiminta jatkossakin säilyy Kainuun alueella vähintäänkin nykyisessä laajuudessa. Suomussalmen kunnalla ei ole huomautettavaa Kainuun 1. vaihemaakuntakaavan kaavaluonnoksesta.	Ei muutoksia.
Vaalan kunta	Vastineet
Vaalan kunnalla ei ole huomautettavaa 1. vaihemaakuntakaavaluonnoksesta.	Ei muutoksia.
Lapin liitto	Vastineet

Ei lausuntoa.	-
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto	Vastineet
Suunnittelu koskee puolustusvoimien ampuma- ja harjoitusalueita sekä niiden melualueita Kuhmon kaupungissa. Alue sijaitsee yli 60 km:n etäisyydellä Pohjois-Karjalan maakunnan rajasta. Alueella ei ole ympäristöllisiä tai maankäytöllisiä vaikutuksia Pohjois-Karjalan seudulliseen tai maakunnalliseen maankäytön järjestämiseen.	Ei muutoksia.
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä luonnos ovat laadittu sillä tavalla ja tarkkuudella, että ne antavat hyvät tiedot kaavan osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelystä sekä alueen maankäytön järjestämisestä Pohjois-Karjalan maakuntakaavan näkökulmasta. Pohjois-Karjalan maakuntaliitolla ei ole erityistä huomautettavaa niistä.	
Pohjois-Pohjanmaan liitto	Vastineet
Kainuun 1. vaihekaavan ratkaisulla ei ole vaikutuksia Pohjois-Pohjanmaan alueelle, joten liitolla ei ole kaavaluonnoksesta huomautettavaa.	Ei muutoksia.
Pohjois-Savon liitto	Vastineet
Pohjois-Savon liitolla ei ole huomautettavaa kaavaluonnoksen johdosta.	Ei muutoksia.
Finavia, Kajaani	Vastineet
Finavia Oyj ilmoittaa, että sillä ei ole huomautettavaa Kainuun 1. vaihemaakuntakaavan luonnokseen Dnro 968/09.	Ei muutoksia.
Iimiluhallinto, Vantaa	Vastineet
Ei lausuntoa.	-
Kainuun ELY-keskus, ympäristö- ja luonnonvarat – vastualue	Vastineet
Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on esitetty, että vaihemaakuntakaavan ratkaisu haetaan tutkimalla erilaisia alueidenkäyttövaihtoehtoja. Kaavoitusprosessissa on tutkittu kolmea erilaista ratkaisua ja niihin liittyviä vaikutuksia. Vaihtoehtotarkastelu ja siihen liittyvä vaikutusten arviointi on ollut riittävä siihen, että on voitu valita vaihtoehto jatkosuunnittelulle.	Ei muutoksia.
Luonnoksen aluerajausten sisään sijoittuu Pellinkankaan Natura-alue (FI 1200214). Maankäyttöä ohjataan Natura-alueella kaava-	Ei muutoksia.

<p>merkinnällä SL-1, luonnonsuojelualue tai kohde.</p> <p>Kainuun ympäristökeskus toi 15.10.2007 Kainuun maakuntakaavaa koskevassa lausunnossaan esiin, että kaavakartassa on virhe Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueiden sisällä sijaitsevien Hevosshuhdinpuron ja Honkivaaran (FI1200207) ja Pellinkankaan (FI1200214) Natura 2000 -alueiden kohdalla. Nämä olisi tullut varustaa SL-merkinnällä ja samalla taustavärillä kuin muutkin luonnonsuojelupaikoilla toteutettavat Natura 2000 -alueet. Kainuun ELY-keskus pitää toivottavana, että tässä tai viimeistään tulevassa maakuntakaavan uudistamisessa virhe korjattaisiin.</p>	<p>Muutos on tehty vaihemaakuntakaavassa osoitettavan Pellinkankaan Natura-alueen osalta.</p> <p>Muut esitetyt Kainuun Natura-alueita koskevat muutokset on tarkoituksenmukaista tehdä Kainuun maakuntakaava 2020:n (kokonaismaakuntakaava) tarkistamisen yhteydessä.</p>
<p>Luonnoksen on osoitettu kaavamerkinnällä ohjeellinen melualue <i>me/v</i>. Alueeseen kohdistuu suunnittelu- ja rakentamismääräys. Alueella on voimassa MRL 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.</p> <p>Kaavan toteutuksen laajuus ja vaikutus kävisi selkeämmin ilmi, jos kaavaselostuksesta tai sen liitteestä löytyisi kartalle osoitettuna vaikutusalueelle jäävien asuin- ja lomarakennusten sijainnit. ELY-keskus ehdottaa, että kyseisten rakennuspaikkojen sijaintikartta liitettäisiin kaavaselostukseen.</p>	<p>Ei muutoksia.</p> <p>Vaihemaakuntakaavan eri vaihtoehtoja arvioitaessa (Sito Oy) on tarkasteltu mm. kaavaluonnoksessa osoitetun vaihtoehdon osalta raskaiden aseiden aiheuttaman melun vaikutusalueita sekä vaikutusalueella ja sen ympäristössä olevien asuin- ja lomakiinteistöjen sijaintia.</p> <p>Maakuntakaavalla ei voida ratkaista kiinteistökohtaisia asioita, vaan esimerkiksi meluvaikutukset tulevat tutkittaviksi tapauskohtaisesti. Maakuntakaavan esitystarkkuus ja melualuerajauksen ohjeellisuus huomioon ottaen ohjeellisen melualueen vaikutuksia kuvaava liitekartta saattaisi johtaa rakennuslupamenettelyssä virheellisiin tulkitointeihin ja tapauskohtaisen arvioinnin ohjaamiseen.</p>
<p>Ampuma- ja harjoitusalueen kirjaintunnisteiden (EAH-L) tulisi olla selkeämmin niihin liittyvien aluevarausten päällä tai ainakin maakuntakaavan mukaisen harjoitusalueen ulkopuolella. Kuvasta välittyisi silloin paremmin viesti siitä, että vahvistettuun maakuntakaavan merkittävää ampuma- ja harjoitusaluetta ei ole uudelleen ratkaistu tämän vaihekaavoituksen yhteydessä.</p>	<p>Muutos kaavakarttaan.</p> <p>Kaavakartassa aluevarausten kirjaintunnisteet EAH-L eivät ole aluevarausten päällä kartan mittakaavasta johtuen. Kaavakarttaa muutetaan siten, että kirjaintunnisteet kohdistuvat aluevarauksiin kaavaluonnoksessa esitettyä paremmin.</p>
<p>SL-1 merkinnästä kaavakartalla puuttuu vahvistetusta maakuntakaavasta ennallaan säilyvä ja Natura-2000 verkostoon kuuluvaa aluetta kuvaava pisterasteri.</p>	<p>Muutos kaavakarttaan.</p> <p>Kaavakarttaa korjataan siten, että SL 1 -merkinnän Natura 2000 -verkostoa kuvaava pisterasteri näkyy kaavakartalla selvemmin.</p>

Kainuun ELY-keskus, elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri -vastuualue	Vastineet
Ei lausuntoa.	-
Kainuun museo	Vastineet
Kainuun museolla ei ole huomauttamista Kainuun 1. vaihemaakuntakaavan kaavaluonnoksesta ja siihen liittyvästä valmisteluaineistosta.	Ei muutoksia.
Kainuun Pelastuslaitos	Vastineet
Ei lausuntoa.	-
Kainuun Prikaati	Vastineet
Kainuun Prikaati toteaa lausuntonaan, että kaavaluonnoksessa esitetty ratkaisu turvaa riittävästi Kainuun Prikaatin toimintaedellytykset Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueella.	Ei muutoksia.
Kainuun rajavartiosto	Vastineet
Rajavartiolaitos on tehnyt lausunnon D:no 4959/03/2011, johon Kainuun rajavartiostolla ei ole erillistä lausuttavaa.	Ei muutoksia.
Lapin lennosto, Rovaniemi	Vastineet
Ei lausuntoa.	-
Liikennevirasto, Rautatieosasto	Vastineet
Maakuntakaava mahdollistaa puolustusvoimien ampuma- ja harjoitusalueen laajentamisen sivuten Kontiomäki-Vartius rataa. Ampuma- ja harjoitusalue (EAH-L) koskevan kaavamääräyksen mukaan toimintaa suunniteltaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota mm. turvallisuuteen eikä toiminnasta näin ollen lähtökohtaisesti aiheudu vaaraa rautatietoiminnoille. Liikennevirastolla ei ole huomautettavaa kaavaluonnokseen.	Ei muutoksia.
Liikennevirasto, tiesasto	Vastineet
Ei lausuntoa.	-
Maavoimien esikunta, Mikkeli	Vastineet
Ei toimita erillistä lausuntoa (vrt. Pohjois-Suomen Sotilasläänin esikunnan lausunto).	-
Metsähallitus Kainuu	Vastineet
Vaihemaakuntakaavan valmistelutyö on ollut avointa ja prosessi on ollut aidosti vuorovaikutteinen. Valmistelutyö on tehty perusteellisesti ja huolella.	Ei muutoksia.
Metsähallitus on ollut tiivistä mukana kaavatyössä mm. eri työryh-	Ei muutoksia.

missä. Kaavatyön aikana Metsähallitus on toimittanut vaihemaakuntaprosessin käyttöön valtion maita koskevia tietoja ja antanut asiantuntijalausuntoja ja kommentteja. Kainuun 1. vaihemaakuntakaavan luonnos ja siihen liittyvä valmisteluaineisto sisältää Metsähallituksen kannalta olennaiset asiat hyväksyttävässä muodossa.	
Metsähallitus hyväksyy Kivijärven virkistysmetsän laajennuksen (Kivijoki noin 8 hehtaaria) ja laajennus yksilöidään kaavanvalmistelijan ja Metsähallituksen yhteistyönä.	Ei muutoksia. Vaihemaakuntakaavan mittakaavasta johtuen kaavavaraus osoitetaan kohdemerkinnällä. Kohdemerkinnän tarkoittaman suojelualueen rajausta (S) yksilöidään yhteistyössä Metsähallituksen kanssa.
Vaihemaakuntakaavan toteutuessa esitetyn kaltaisena Metsähallitus edellyttää, että Kivijärven virkistysmetsän käytön muutoksista sovitaan puolustusvoimien ja Metsähallituksen kesken ja niistä tiedotetaan alueen käyttäjille mahdollisimman tehokkaasti.	Ei muutoksia. Asia liittyy ampuma- ja harjoitusalueen laajennuksen toteuttamiseen ja siihen liittyvään maanomistajan ja Puolustusvoimien väliseen yhteistyöhön.
Metsähallitus, Pohjanmaan luontopalvelut	Vastineet
Ei lausuntoa.	-
Metsäkeskus Kainuu	Vastineet
Kainuun 1. vaihemaakuntakaavan kaavaluonnos liiteasiakirjoineen on valmisteltu perusteellisesti ja osallistavaa suunnittelua soveltaen. Valmisteluaineisto on laaja ja monipuolinen.	Ei muutoksia.
Kaavaluonnoksen aiheuttamat vaikutukset metsätalouteen ovat vähäiset. Luontoarvojen turvaamiseksi osoitetaan tärkeitä alueita ja uusi suojelualue. Nämä huomioon ottaen Metsäkeskus Kainuulla ei muutosesityksiä kaavaluonnokseen eikä siihen liittyvään valmisteluaineistoon.	Ei muutoksia.
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto, Oulu	Vastineet
Ei lausuntoa.	-
Pohjois-Suomen huoltorykmentti, Oulu	Vastineet
Ei toiminta erillistä lausuntoa (vrt. Pohjois-Suomen Sotilasläänin esikunnan lausunto).	-
Pohjois-Suomen Sotilasläänin esikunta, Oulu	Vastineet
Pohjois-Suomen Sotilasläänin Esikunnan näkemyksen mukaan lausuttavana olevassa kaavaluonnoksessa esitetty ratkaisu turvaa	Ei muutoksia.

<p>puolustusvoimien toimintaedellytykset alueella.</p>	
<p>Kaavaselostuksen sivulla 15, ensimmäisessä ja viidennessä kappaleessa viitataan Kassunkurun ampuma- ja harjoitusalueen johtosääntöön 2007. Johtosääntö on päivitetty vuonna 2010 (HG423, 29.3.2010), joten myös viittauksen vuosiluku voidaan päivittää tämän mukaiseksi.</p>	<p>Muutos kaavaselostukseen.</p> <p>Kaavaselostuksen viittaus Kassunkurun ampuma- ja harjoitusalueen johtosääntöön korjataan lausunnon antajan esityksen mukaiseksi.</p>
<p>Ampuma- ja harjoitusalueen ohjeellisen melualueen (me/v) suunnittelumääräyksessä (kaavaselostus sivu 31, liite 1/sivu 2 ja kaavakartta) mainitaan, että yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon valtioneuvoston päätöksen mukaiset melutason ohjearvot.</p> <p>Kyseinen päätös ei kuitenkaan koske raskaiden aseiden aiheuttamaa melua, jonka mukaan melualue on määritetty. Katsomme, että ko. melualueen suunnittelumääräyksistä tulisi poistaa viittaus valtioneuvoston päätökseen. Esitämme suunnittelumääräykseksi: <i>Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon puolustusvoimien raskaiden aseiden ja räjähteiden aiheuttaman ympäristömelun suositusarvot.</i></p> <p>Tarvittaessa kaavaselostuksessa tulisi tarkentaa, miten ja mihin meluun valtioneuvoston päätöstä sovelletaan.</p>	<p>Muutos kaavamääräykseen ja kaavaselostukseen.</p> <p>Suunnittelumääräys muutetaan lausunnon antajan esityksen mukaiseksi.</p>
<p>Kaavaselostuksen sivulla 32 toisessa kappaleessa mainitaan, että "Ohjeellinen melualue on määritetty raskaiden aseiden mittaustulosten ja vastaavien meluselvitysten perusteella 55 dB:n (Aeq, A-taajuuspainotettu päiväajan keskiäänitaso) tai vastaavan 100 dB:n (CE, C-taajuuspainotettu altistustaso) tasoa vastaavalle rajalle". Esitämme, että lause tarkennetaan seuraavasti: <i>Ohjeellinen melualue on määritetty melun leviämismallinnuksen (Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueen ympäristömeluselvitys, Akukon Oy, 073069-1.1, 20.3.2008) perusteella 55 dB:n (Aeq, A-taajuuspainotettu päiväajan keskiäänitaso) tai vastaavan 100 dB:n (CE, C-taajuuspainotettu altistustaso) tasoa vastaavalle rajalle.</i></p>	<p>Muutos kaavaselostukseen.</p> <p>Kaavaselostuksen kohta muutetaan lausunnon antajan esityksen mukaiseksi.</p>
<p>Lausunnon laadintaan ovat osallistuneet Maavoimien Esikunta, Pohjois-Suomen Huoltorykmentti ja Pohjois-Suomen Sotilasläänin Esikunta, joka antaa lausunnon puolustusvoimien aluehallintoviranomaisena. Maavoimien Esikunta ja Pohjois-Suomen Huoltorykment-</p>	<p>Ei muutoksia.</p>

ti eivät toimita erillisiä lausuntoja.	
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, liikenne ja infrastruktuuri –vastuualue, Oulu	Vastineet
Kaavaluonnoksen mukaan nykyisen Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueen laajentumisella ei ole olennaista vaikutusta alueelle suuntautuvaan liikenteeseen.	Ei muutoksia.
Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella ei ole huomautettavaa kaavaluonnoksesta.	
Pro Agria Kainuu	Vastineet
Ei lausuntoa.	-
Puolustusministeriö	Vastineet
Pääesikunta ja useat puolustusvoimien alueelliset organisaatiot ovat valmistelun eri vaiheissa antaneet asiassa lausuntonsa.	Ei muutoksia.
Ministeriö katsoo, että kaavaluonnoksessa esitetty ratkaisu turvaa riittävästi puolustusvoimien toimintaedellytykset alueella.	
Ministeriö esittää kuitenkin, että kaavaluonnoksen sivuilla 13 ja 14 tehdään seuraavat tarkennukset: sivulla 13 kohdassa 6.1 Rissalassa ei sijaitse ampuma- ja harjoitusaluetta vaan ainoastaan pieni harjoitusalue.	Muutos kaavaselostukseen. Kaavaselostusta muutetaan lausunnon antajan esityksen mukaiseksi.
Sivulla 14 oleva kuva 5 tulee korvata lausunnon liitteenä seuraavan päivitetyn kuvan mukaisesti.	Muutos kaavaselostukseen. Kaavaselostusta muutetaan lausunnon antajan esityksen mukaiseksi (liite 1).
Muilta osin ministeriöllä ei ole huomautettavaa kaavaluonnoksen johdosta.	Ei muutoksia.
Rajavartiolaitoksen esikunta	Vastineet
Rajavartiolaitos katsoo, että kaavaluonnos turvaa maanpuolustukselliset toiminta- ja harjoitusmahdollisuudet Kainuussa ja yhteen sovittaa nämä tarpeet muiden maankäyttötarpeiden kanssa huomioiden ympäristönäkökohdat riittävästi.	Ei muutoksia.
Rajavartiolaitoksella ei ole huomautettavaa Kainuun 1. vaiheen maakuntakaavan kaavaluonnokseen ja siihen liittyvään valmisteluaineistoon.	Ei muutoksia.
Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos	Vastineet

Metsäpeura (*Rangifer tarandus fennicus*) on peuran uhanalainen alalaji, joka esiintyy Suomessa pääasiassa Kainuussa ja Suomenselällä. Euroopassa on lisäksi Venäjän puolella 3 erillistä metsäpeuran 2000–3000 yksilön osakantaa. Kainuun metsäpeurojen kanta on pienentynyt vuosien 2001–2011 välisenä aikana noin 1700 yksilöstä 800 yksilöön. Kannan pieneneminen näyttää edelleen jatkuvan ja tilanne vaatii jatkuvaa seurantaa. Suomen metsäpeurakannan hoitosuunnitelman (Maa- ja metsätalousministeriö 2007) tavoitteena on säilyttää metsäpeura elinvoimaisena riistaeläinlajina. Tavoitteen saavuttamiseksi tarvittavana toimenpiteenä suunnitelmassa esitetään Kainuun osakannan taantumien pysäyttämistä ja sen kasvattamista vähintään vuoden 2001 tasolle. Nykyisessä tilanteessa kannan vakiinnuttaminen ja kasvattaminen edellyttää varovaisuutta muutettaessa metsäpeuran esiintymiseen vaikuttavia olosuhteita.

RKTL ja Kainuun riistanhoitopiiri ovat tutkineet Kainuun metsäpeuroja satelliittipaikannuslähettimien avulla vuodesta 2006 lähtien. Pannoitettujen vaatimien elinpiirejä, vaellusreittejä ja vasomisalueita tutkittaessa saadaan selville myös Vuosangan ampuma-alueen mahdollinen vaikutus vaatimien elinympäristön käyttöön. Teimme vaihekaavan toteuttamisvaihtoehtojen vertailemiseksi analyysin metsäpeurojen kevätvaelluksen aikaisesta liikkumisesta alueella. Havaittu nopeutunut liike ampuma-aluetta ylitettäessä saattoi aiheutua lisääntyneestä häiriöstä johtuvasta levottomuudesta (ks. lausunto Dnro 281/006/200). Edellisen lausunnon aineiston lisäksi meillä on käytettävissä nyt käsiteltävää lausuntopyyntöä varten talvilaidunkaudenaikaisia havaintoja, sekä yksi vasomishavainto vuodelta 2011.

Vuoden 2011 alussa, ennen 17.1.2011 alkaneita ammuntoja (Kainuun prikaatin harjoitussuunnitelma), Vuosangan harjoitusalueella oleskeli 8 pannoitettua metsäpeuravaadinta noin 50 km² alueella (liite 2a). Ammuntojen aikana (17.1.–5.2.2011) metsäpeuroja poistui alueelta (liite 2b), ja välittömästi ammuntojen jälkeen alueella tehtiin vain muutama pantapeurahavainto (liite 2c). Vuosangan ampuma-alue ja sen varoalue näyttivät kuitenkin olevan met-

Ei muutoksia.

<p>säpeuran suosimaa talvehtimisaluetta, sillä Kainuun metsäpeurojen lentolaskennan aikana (7.3.–13.3.2011) näillä alueilla havaittiin 6 tokkaa, joissa oli: yhteensä 163 metsäpeuraa (liite 3). Loppukevällä (23.5.2011) ampuma-alueella vasoi yksi pannoitettu vaadin. Se asusti alueella vasansa kanssa 7.6.2011 asti, jolloin se poistui alueelta (liite 4). Kainuun prikaatin harjoitussuunnitelman mukaan ammunnat alueella alkoivat 13.6.2011. Vaadin ja vasa palasivat alueelle ammuntojen jälkeen 20.6.2011.</p> <p>Talvehtimis-, vasomis-, ja imetysaika ovat metsäpeuran energiatalouden kannalta kriittisiä. Ylimääräisestä liikkumisesta aiheutuva lisääntynyt energian tarve ja riski joutua petojen saaliiksi voivat olla yksilölle kohtalokkaita.</p>	
<p>Kaavaselostuksen luvun 10.4.2. kappale Metsäpeura: Esitetty metsäpeuralle suotuisan levinneisyysalueen koko 17 000 km² boreaalisella ei perustu metsäpeurasta saatuihin havaintoihin Kainuussa. Luku koskee koko Suomea, mutta kaavaselostuksen tarkoituksena on tarkastella vaikutuksia Kainuun osakantaan. Havaintojen perusteella metsäpeuran levinneisyysalue Kainuussa on noin 8000–10000km².</p>	<p>Muutos kaavaselostukseen.</p> <p>Kaavaselostusta tarkennetaan siten, että kaavaselostuksen kohtaan 10.4.2. lisätään lause: RKTL:n mukaan metsäpeuran levinneisyysalue Kainuussa on noin 8000–10 000 km².</p>
<p>Myös väittämä ”Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen mukaan puolustusvoimien toiminnalla ei ole ollut vaikutuksia metsäpeuran... alueiden käyttöön” on virheellinen. Lausunnossa (Dnro 281/006/2009) Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos toteaa perustuen peurojen liikkeistä tekemäänsä analyysiin: ”Havaittu nopeutunut vaelluksen aikainen liike ampuma-aluetta ylitettäessä voi aiheutua lisääntyneestä häiriöstä johtuvasta levottomuudesta.” Em. virheellinen väittämä esiintyy myös kaavaselostuksen liitteenä olevassa FCG Finnish Consulting Group Oy:n Natura-tarvearvioinnissa Pellinkankaan Natura-alueen osalta (32381 – P11704P001, luku 5.2.).</p> <p>Tässä lausunnossa ja lausunnossa (Dnro 281/006/2009) esitettyjen havaintojen perusteella on todennäköistä että harjoitusammunnat ainakin jossain määrin häiritsevät metsäpeuraa ja vaikuttavat sen elinympäristön käyttöön. Tämä asia on esitetty virheellisesti kaa-</p>	<p>Muutos kaavaselostukseen.</p> <p>Kaavaselostusta tarkistetaan siten, että poistetaan maininta ”Puolustusvoimien toiminnalla ei ole ollut vaikutuksia metsäpeuran kantaan, lisääntymiseen ja alueiden käyttöön” ja korvataan se lauseella: ”Tekemiensä havaintojen perusteella RKTL pitää todennäköisenä, että harjoitusammunnat voivat ainakin jossain määrin häiritä metsäpeuraa ja vaikuttaa sen elinympäristön käyttöön. RKTL:n mukaan metsäpeuralle ampuma-alueesta ja sen laajennuksesta aiheutuva haitta ei sinällään todennäköisesti ratkaisevasti vaaranna Kainuun metsäpeuran tulevaisuutta.”</p>

vaselostuksessa ja tulee korjata. Metsäpeuralle ampuma-alueesta ja sen laajennuksesta aiheutuva haitta ei sinällään todennäköisesti ratkaisevasti vaaranna Kainuun metsäpeuran tulevaisuutta. Ampuma-alueen laajennuksen vaikutusta taantuvan populaation ahdinkoon ei ole kuitenkaan syytä vähätellä. Metsäpeuran kannalta on tärkeää että harjoitustoiminnan määrä alueella ei olennaisesti lisäännä.	
Birdlife Suomi ry	Vastineet
Ei lausuntoa.	-
E.ON Kainuu Oy	Vastineet
E.On Kainuun Sähköverkko Oy:llä ei ole huomautettavaa Kainuun 1. vaihemaakuntakaavan kaavaluonnokseen eikä siihen liittyvään valmisteluaineistoon.	Ei muutoksia.
Etelä-Kajaani Kylät ry	Vastineet
Pysymme 24.4.2008 ja 17.6.2009 antamissamme lausunnoissa, ja vastustamme edelleen vaihtoehtoa 2 (Vuosangan alueen ampuma- ja harjoitustoiminta lakkaa ja ko. toiminnot keskitetään Kainuun Prikaatin varuskunta-alueelle ja siihen kuuluville mahdollisille laajennusalueille).	Ei muutoksia.
Fingrid Oyj	Vastineet
Fingrid Oyj:llä ei ole huomautettavaa vaihemaakuntakaavaluonnoksesta.	Ei muutoksia.
Hiisijärvi ry	Vastineet
Ei lausuntoa.	-
Hyrynsalmen-Ristijärven riistanhoitoyhdistys	Vastineet
Ei lausuntoa.	-
Kainuun luonnonsuojelupiiri ry	Vastineet
Ei lausuntoa.	-
Kainuun Yrittäjät ry	Vastineet
Kainuun Yrittäjillä ei ole huomautettavaa 1. vaihemaakuntakaavaluonnokseen ja siihen liittyvään valmisteluaineistoon.	Ei muutoksia.
Kainuun riistanhoitopiiri	Vastineet
Lausunnon on antanut Suomen riistakeskus Kainuu.	Katso Suomen riistakeskus Kainuulle annettu vastine.
Kajaanin kauppakamariosasto	Vastineet
Kajaanin kauppakamariosastolla ei ole huomauttamista yllä mainitusta asiasta ja kauppakamariosasto puoltaa luonnoksen	Ei muutoksia.

hyväksymistä. Kauppakamariosasto pitää erityisen tärkeänä sitä, että Kainuussa turvataan puolustusvoimien harjoitusalueet sillä tavoin, että puolustusvoimat voivat tarkoituksenmukaisesti käyttää harjoitusalueita ja siten turvata merkittävän puolustusvoimien yksikön harjoitusalueiden olemassaolon Kainuussa.	
Kajaanin riistanhoitoyhdistys	Vastineet
Ei lausuntoa.	-
Kontinjoen seudun kylät ry	Vastineet
Ei lausuntoa.	-
Kuhmon riistanhoitoyhdistys	Vastineet
Ei lausuntoa.	-
Lehtikankaan asukasyhdistys ry	Vastineet
Ei lausuntoa.	-
Lohtaja-Huuhkajavaara-Kettu kyläyhdistys ry	Vastineet
Ei lausuntoa.	-
Luonto-Liitto ry	Vastineet
Ei lausuntoa.	-
Mainuan kylän edistäminen ry	Vastineet
Ei lausuntoa.	-
Metsänhoitoyhdistys Kainuu ry LKV	Vastineet
Ei lausuntoa.	-
Metsänomistajien liitto, Pohjois-Suomi ry, Kajaanin toimisto	Vastineet
Ei lausuntoa.	-
MTK Kainuu	Vastineet
Ei lausuntoa.	-
Paliskuntain yhdistys, Rovaniemi	Vastineet
Kaava-alue ei ulotu poronhoitoalueelle, joten kaavaselostuksessa ei käsitellä poroelinkeinoa ja kaavan vaikutuksia siihen. Myöskään kaavaselostuksessa arvioitu kaavan vaikutusalue (kuva 4) ei ulotu poronhoitoalueelle vaan länteen, kohti Kajaania. Liikenne alueelle tapahtuisi ilmeisesti lähinnä Kajaanissa sijaitsevan Kainuun Prikaa-tin suunnasta.	Ei muutoksia.
Paliskuntain yhdistys katsoo, että Puolustusvoimien toiminnan ja sen tarvitsemien alueiden kehittäminen poronhoitoalueen ulkopuo- lella on myönteistä. Näin etenkin mikäli se tarkoittaa sitä, että esim. poronhoitoalueen keskiosassa sijaitsevan Rovajärven ampu-	Ei muutoksia.

<p>ma-alueen käyttöpaine vähenee tai että käyttötarve ei ainakaan lisääny. Rovajärven alueen harjoitustoiminnalla on hiljattain ilmestyneen tutkimuksen (Helle ym. 2010) mukaan erittäin negatiivinen vaikutus alueensa paliskunnan poronhoitoon. Mikäli Vuosangan aluetta kehitetään, vähentää se painetta uusien, mahdollisesti poronhoitoalueelle perustettavien harjoitusalueiden rakentamiseen. Myöskin puolustusvoimien harjoitusten vaatimien raskaiden kuljetusten (esim. Rovajärvelle) oletetaan vähenevän. Tämä niin ikään olisi myönteinen vaikutus poronhoidon näkökulmasta.</p>	
<p>Paliskuntain yhdistys haluaa huomauttaa, että poronhoitoalueen eteläraja on merkitty kaavakarttaan, mutta sen selite puuttuu kaavamerkintöjen selitelaatikosta. Vaikutukset poroelinkeinoille ovat mahdollisia jatkossa, mikäli harjoitusaluetta on joskus tarvetta laajentaa pohjoisen suuntaan. Tällöin on syytä muistaa poronhoitoalueen erityisluonne.</p>	<p>Muutos kaavakarttaan.</p> <p>Kaavakarttaan lisätään poronhoitoalueen karttaselite.</p>
<p>Paliskuntain yhdistyksellä ei ole muuta huomautettavaa Kainuun 1. vaihemaakuntakaavasta.</p>	<p>Ei muutoksia.</p>
<p>Senaattikiinteistöt, Puolustus ja turvallisuus</p>	<p>Vastineet</p>
<p>Ei lausuntoa.</p>	<p>-</p>
<p>Sotkamon riistanhoitoyhdistys</p>	<p>Vastineet</p>
<p>Ei lausuntoa.</p>	<p>-</p>
<p>Suomen riistakeskus, Kainuu</p>	<p>Vastineet</p>
<p>Suomen riistakeskus Kainuun näkemyksen mukaan riistatalouteen liittyvien asioiden käsittely on luonnoksessa jäänyt suhteellisen vähäiseksi. Metsästäjät ovat Kainuussa marjastajien ohella suurimpia metsien käyttäjäryhmiä, joten maan käytön suunnittelussa riistatalouteen liittyvät asiat tulisi ottaa aina huomioon riittävällä painoarvolla.</p> <p>Vuosangan ampuma-alue laajennussuunnitelmiseen on huomattavan suuri alue, jossa riistataloudellista käyttöä rajoitetaan. Erityisesti tästä joutuvat kärsimään ampuma-alueella ja sen tuntumassa toimivat metsästysseurat sekä lähistöllä asuvat metsästäjät. Koska alue on valtion aluetta, metsästyksen rajoittamisesta kärsivät myös lupametsästäjät.</p>	<p>Ei muutoksia.</p> <p>Maakuntakaavoituksella ei voida yksityiskohtaisesti ohjata Puolustusvoimien ampuma- ja harjoitustoimintaa ja siihen liittyviä mahdollisia liikkumisrajoituksia.</p>
<p>Käytettävissä olevien tietojen perusteella näyttää siltä, että alueella</p>	

tapahtuvalla toiminnalla ei liene kovin suurta vaikutusta riistaeläinkantoihin. Maaston muokkautumisella lienee vain pieni merkitys. Harjoitustoiminta aiheuttaa eläimille häiriöitä, mutta vaikutus jäänee pääasiassa siihen, että eläimet siirtyvät väliaikaisesti muualle niiltä alueilta, missä ne tulevat häirityiksi.

Peurojen määrä on selvitetty tarkemmin lentolaskennoin, mutta havaintoja peuroista on tehty läpi vuoden. Näiden laskentojen ja havaintojen perusteella voidaan todeta, että Kainuun peurakanta on taantunut vuodesta 2001 lähtien ja voimakkain pudotus on tapahtunut vuosien 2003 ja 2005 välisenä aikana.

Näyttää siltä, että peurakannan taantumisessa on kyseessä monien tekijöiden summa. Kaikkia tekijöitä ei ole vielä edes selvitetty, kuten esimerkiksi sitä, kuinka paljon peuroja on siirtynyt ja jäänyt Venäjälle. Vaikka suoraa näyttöä on vähän, näyttää hyvin todennäköiseltä, että peurakannan taantumisen keskeisimpiä syitä on suurpetojen määrän kasvaminen 2000-luvulla peurojen kesä- ja talvialueilla. Taantuminen ei johtune laidunten kulumisesta, koska ne ovat hyvässä kunnossa.

Peurojen talvehtimisalueiden suhteellisen nopea vaihtuminen voisi osaltaan selittyä sillä, että peurat käyttävät vain parhaat antimet jäkäläkankailta ja siirtyvät sitten taas paremmille ruokamaille, kun parhaimmat palat on käytetty ("rusinat pullasta" -strategia). Lisäksi talvialueen valintaan ja liikkuvuuteen vaikuttavat talven lumitilanne sekä sudet.

Ampuma-alue on ollut merkittävä talvehtimisalue Kainuun osakannalle. Joinakin vuosina alueella on ollut runsaasti peuroja (2010) ja toisina vuosina niitä ei ole juuri ollut siellä (2009). Alueella on sopivia talviympäristöjä peuralle. Alueella vasoo peuroja, mutta pääasiassa vasomisa-alueet ovat sijoittuneet viime vuosien aikana seurantojen mukaan idemmäksi.

Ammunnat vaikuttavat myös peurojen liikkuvuuteen. On kuitenkin hyvin vaikeaa arvioida mikä on ollut ammuksien ja muun ihmis-

<p>toiminnan osuus liikkuvuudessa, koska peurat liikkuvat luontaisestikin paljon, kuten edellä todettiin.</p> <p>Yhteenvetona voidaan todeta, että metsäpeurakannan taantumisessa ampuma-alueella tapahtuneella Puolustusvoimien toiminnalla on saattanut teoriassa olla jonkinlainen vähäinen osuus, mutta peurakannan romahtamisen pääsyinä ovat kuitenkin muut tekijät. Ampuma-alueen laajennuksella ei liene suurta vaikutusta Kainuun metsäpeuratilanteeseen.</p> <p>Edellä olevan perusteella Suomen riistakeskus Kainuu toteaa, että sillä ei ole huomauttamista kaavaluonnokseen. Riistakeskus toivoo kuitenkin, että alueen käytössä riistataloudelliset seikat otetaan vakavasti huomioon siten, että Vuosangan ampuma-alueen ampu- ja harjoitusalueen käyttösuunnitelmassa sekä vuosittaisessa ammuntojen suunnittelussa otetaan huomioon riistaeläinten lisääntymisaika sekä ajankohdat, jolloin aluetta käytetään aktiivisesti metsästykseen.</p>	
Teeri-Hevossuon kylätoimikunta	Vastineet
Ei lausuntoa.	-
Tornator Oy	Vastineet
Ei lausuntoa.	-
UPM metsä, Kajaanin metsäpalvelutoimisto	Vastineet
Ei lausuntoa.	-
Ylä-Vieksin kyläyhdistys ry	Vastineet
Vaihekaavan luonnoksesta ja siihen liittyvästä valmisteluaineistosta ei ilmene, että luonnos perustuisi maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:ssä tarkoitettuihin riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin muun muassa seuraavien kahden olennaisen merkittävän asiakokonaisuuden osalta: 1) <i>Vaihtoehtoisten alueidenkäyttöratkaisujen vertailu ja vaihtoehtojen VEI valintavaihekaavassa käsiteltäväksi ratkaisuksi.</i> 2) <i>Natura-arvioinnit.</i>	Ei muutoksia. Vaihemaakuntakaavaa on valmisteltu maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämällä tavalla.
1) <i>Vaihtoehtoisten alueidenkäyttöratkaisujen vertailu ja vaihtoehtojen VEI valinta</i>	Ei muutoksia.
Vaihekaavan luonnoksesta ja siihen liittyvästä valmisteluaineistosta eivät ilmene perustelut; joilla vaihekaavan luonnoksessa ratkaisuna	Sito Oy on laatinut eri vaihtoehtojen vaikutusten arviointia koskevan raportin Kainuun maakunta -kuntayhtymän toimeksiannosta osana Kainuun 1. vaihemaakuntakaavan valmistelua. Arviointi si-

<p>esitetty vaihtoehto VE1 on vaihtoehtoista valittu. Yhdistys toteaa, etteivät perustelut ilmene myöskään valinnan suorittaneen Kainuun maakuntahallituksen 9.11.2009 tekemästä kyseisestä päätöksestä.</p> <p>Sito Oy:n raportissa ei ole esitetty siinä vertailtujen vaihtoehtojen osalta riittäviin ja todennettavissa oleviin seikkoihin perustuvaa eräiden olennaisten vaikutusten arviointia. Tämä koskee muun muassa meluvaikutuksia ja taloudellisia vaikutuksia. Näistä ei riittäviä tietoja ilmene myöskään vaihekaavan luonnoksesta ja siihen liittyvästä valmisteluaineistosta.</p>	<p>sältää maakuntakaavan vaihtoehtojen VE 0, VE 1 ja VE 2 arvioinnin MRL 9§ ja MRA 1§ vaatimusten mukaisesti (Kainuun 1. vaihemaakuntakaavan valmisteluvaiheen vaikutusten arviointi, 2009).</p> <p>Sito Oy:n raportin lisäksi kaavan valmistelun yhteydessä on tarkasteltu myös Ylä-Vieksin kyläyhdistyksen esittämiä vaihtoehtoja sekä paikkatietoaineiston perusteella tarkasteltuja mahdollisia muita alueita. Pohjois-Suomen Sotilasläänin Esikunta on antanut 3.11.2009 lausunnon Kainuun alueella sijaitsevia tai Kainuuseen rajoittuvia mahdollisia muita vaihtoehtoisia Puolustusvoimien ampuma- ja harjoitustoimintaan soveltuvia alueita koskien. Lausunnossa on todettu perusteluineen, että Puolustusvoimien kannalta VE1 on toteuttamiskelpoisiin.</p> <p>Osallisilta on lisäksi saatu mielipiteitä vaihemaakuntakaavan valmisteluvaiheen aikana eri vaihtoehtoista heidän vaihemaakuntakaavan Lähtökohdat ja tavoitteet -raporttia koskevissa kannanotoissaan.</p> <p>Valmisteluaineiston perusteella Kainuun maakuntahallitus päätti kokouksessaan 23.11.2009, että vaihemaakuntakaavaluonnoksen laatiminen käynnistetään vaihtoehdon VE1 pohjalta eli nykyisen Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueen laajentumisvaihtoehdolla.</p>
<p>2) <i>Natura-arvioinnit</i></p> <p>Kainuun maakunta -kuntayhtymän ja Sito Oy:n välisen edellä viitatuun konsulttisopimuksen mukaan konsultin tuli suorittaa LSL 65.1 §:n mukainen Natura-arvioinnin tarveharkinta muun muassa seitsemää Vuosangassa ja sen lähiympäristössä sijaitsevaa Natura 2000 -aluetta koskien. Sito Oy:n raportissa on esitetty toimeksiantannon mukainen Natura-arvioinnin tarveharkinta. Sen mukaan Natura-arviointi olisi suoritettava kyseisille seitsemälle Natura 2000 -alueelle, mikäli Vuosangan laajentaminen valittaisiin vaihekaavan alueidenkäyttöratkaisuksi.</p> <p>Kainuun maakunta -kuntayhtymä ja Kainuun maakuntahallitus ei-</p>	<p>Ei muutoksia.</p> <p>Sito Oy:n laatima raportti <i>Kainuun 1. vaihemaakuntakaava Valmisteluvaiheen eri vaihtoehtojen vaikutusten arviointi</i> on konsulttiyhtiön kuntayhtymän toimeksiannosta tekemä selvitys, joka koskee Puolustusvoimien ampuma- ja harjoitusalueiden sijoittamista Kainuussa. Raportti on siis kaavan valmisteluvaiheeseen liittyvä konsultin näkemys selvityksessä esillä olleista kolmesta vaihtoehdosta, joista yksi on Puolustusvoimien ampuma- ja harjoitusalueen laajentumisalueiden sijoittaminen Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueen yhteyteen (VEI).</p> <p>Sito Oy:n raportin valmistumisen jälkeen valmisteluaineisto on täy-</p>

<p>vät nähtävästi ole hyväksyneet Sito Oy:n raportissa esitettyä Natura-arviointien suorittamiseen velvoittavaa johtopäätöstä. Vaihekaavan luonnoksessa ja siihen liittyvässä valmisteluaineistossa ei Sito Oy:n raportissa esitettyyn Natura-arvioinnin tarveharkintaan eikä myöskään tarveharkintaa koskevaan keskeiseen konsulttisopimuksen toimeksiannon osaan edes viitata.</p> <p>Vaihekaavan valmistelussa kevättalvella 2010 solmitun uuden konsulttisopimuksen mukaan FCG Consulting Group Oy, Kuopio, sai toimeksiannon Natura-arvioinnin tarveharkinnan suorittamiseksi Pellinkankaan Natura 2000 -alueelle. Se on yksi Sito Oy:n raportissa esitetyn johtopäätöksen mukaan arviointia edellyttävistä alueista. FCG:n tekemässä 27.4.2011 päivätyssä raportissa on esitetty, että Pellinkankaalle ei olisi tarpeen tehdä Natura-arviointia. Natura-arviointi on kuitenkin aina suoritettava, mikäli jäisi epäselvyyttä sen suorittamisvelvollisuudesta.</p> <p>Kuuden muun alueen osalta on vaihekaavan kaavaselostuksen luonnoksessa esitetty nähtävästi kuntayhtymän omana työnään suorittamat Natura-arviointien "tarveharkinnat". Ne eivät selvästikään perustu riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin eikä niissä ole objektiivisten seikkojen perusteella, seikat mainiten, poissuljettu luonnonsuojelulain 65.1 §:ssä tarkoitettujen heikentävien vaikutusten aiheutumista. Nämä "tarveharkinnat" ovat ristiriidassa Sito Oy:n raportissa esitetyn edellä mainitun johtopäätöksen kanssa. Tämäkään ei vaihekaavan kaavaselostuksen luonnoksesta ja siihen liittyvästä valmisteluaineistosta ilmene.</p>	<p>dentynyt mm. Puolustusvoimilta saadulla yksityiskohtaisella suunnitelmalla laajennusalueiden tulevasta käytöstä sekä laajennusalueita koskevalla arkeologisella inventoinnilla, luonto- ja liito-oravaselvityksellä, melun seurantatutkimuksilla sekä ampuma- ja harjoitusalueen tarkkailuraportilla 2010 (vesistö- ja sedimenttitarkkailu).</p> <p>Sito Oy:n raportissa VE1:n osalta esitetty Natura-arvioinnin tarvetta koskeva perustelematon ja tulkinnanvarainen lause on otettu kaavan jatkovalmistelussa huomioon tekemällä Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueella sekä sen läheisyydessä sijaitsevia Natura-alueita koskevat tarveharkinta-arvioinnit.</p>
<p>Yhdistys on pyrkinyt osallistumaan vaihekaavan valmisteluun muun muassa saadakseen selvitystä ja selvityksiin tarvittavia tietoja edempänä esille tuoduista ja lisäksi useista esille tuomattomista puutteista ja muista vaihekaavan valmistelussa huomioon otettavista seikoista. Yhdistys on tuonut näitä seikkoja Kainuun maakunta -kuntayhtymän ja Kainuun maakuntahallituksen tietoon useissa yhteyksissä ja pyrkinyt saamaan niihin selvitystä niin kuntayhtymältä, maakuntahallitukselta kuin muilta viranomaisilta. Yhdistys on joutunut turvautumaan tarpeellisten tietojen saamiseksi myös kanteluihin, jollaisia on tätä lausuntoa annettaessa vireillä kolme.</p>	<p>Ei muutoksia.</p> <p>Kainuun 1. vaihemaakuntakaavaa on valmisteltu, siitä on tiedotettu ja osallisten osallistumismahdollisuudet on järjestetty maankäyttö- ja rakennuslain sekä -asetuksen säännösten mukaisesti.</p> <p>Maankäyttö ja rakennusasetuksen 30 §:n Mielipiteen esittäminen kaavaa valmisteltaessa 1. momentin mukaan maankäyttö- ja rakennuslain 62 §:ssä tarkoitettu tilaisuuden varaaminen osallisille mielipiteensä esittämiseen kaavaa valmisteltaessa voidaan tehdä</p>

Lisäksi useat kyseisistä puutteista ovat olennainen peruste hallinto-oikeuksissa vireillä olevissa asioissa, joissa Yhdistys on valittajana.

Ylä-Vieksin kyläyhdistys ry vaatii, että edellä esille tuodut vaihekaavan luonnokseen ja valmisteluun liittyvät puutteellisuudet viipymättä korjataan ja että yhdistys saa kaikki Kainuun maakunta -kuntayhtymältä pyytämänsä asianmukaiset tiedot, jotta yhdistys voisi osallistua vaihekaavan valmisteluun laissa tarkoitetulla tavalla.

asettamalla valmisteluaineisto nähtävillä ja varaamalla tilaisuus esittää mielipide määräajassa kirjallisesti tai suullisesti taikka erityisessä kaavaa koskevassa tilaisuudessa taikka muulla sopivaksi katsottavalla tavalla. Tässä yhteydessä voivat mielipiteensä esittää myös muut kunnan jäsenet.

Kainuun 1. vaihemaakuntakaavan valmisteluaineisto ja luonnos vaihemaakuntakaavaksi ovat olleet julkisesti nähtävillä 22.6.2011–2.9.2011 välisen ajan Kainuun maakunta -kuntayhtymän virastossa sekä jäsenkaupunkien ja -kuntien virastoissa niiden aukioloaikoina. Valmisteluaineisto on ollut lisäksi saatavilla Kainuun maakunta -kuntayhtymän Internet -sivuilla. Vaihemaakuntakaavan kaavaluonnosta ja siihen liittyvää valmisteluaineistoa koskeva lausuntopyyntö asiakirjoineen on lähetetty 20.6.2011 päivätyllä kirjeellä muun muassa Ylä-Vieksin kyläyhdistykselle. Ylä-Vieksin kyläyhdistyksen suullisesti 23.6.2011 pyytämät lausuntopyyntöasiakirjojen lisäkapaleet (kaavakartta, kaavaselostus ja OAS, a' 3 kpl) on lähetetty kyläyhdistykselle 27.6.2011 päivätyin saatteen mukana.

Ylä-Vieksin kyläyhdistyksen edustajan Timo Niskasen henkilökohtaisen käynnin maakunta -kuntayhtymän kansliassa 10.8.2011 yhteydessä pyytämät muut asiakirjat on toimitettu 23.8.2011 päivätyin saatekirjeen mukana.

Ennen Kainuun 1. vaihemaakuntakaavan valmisteluaineiston valmistumista ja sen asettamista julkisesti nähtävillä on Kainuun maakunta -kuntayhtymälle tullut osallisilta asiakirja- ja tietopyyntöjä, vireillepanoja, esityksiä, vaatimuksia, muita osallisten kirjeitä ja tiedoksi tulleita kirjeitä noin 45 kpl. Maakunta -kuntayhtymä on antanut vastauksen edellä mainittuihin asiakirja- ja tietopyyntöihin.

Ylä-Vieksin kyläyhdistyksellä on ollut mahdollisuus esittää mielipiteensä vaihemaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja lähtökohdat ja tavoitteet –raportista. Lisäksi kyläyhdistys on osallistunut keväällä 2009 Kainuun 1. vaihemaakuntakaavan luonnosvaiheen vaikutusten arviointiin liittyvään kyläyhdistyksille suunnattuun ryhmähaastatteluun.

Yksityinen muistutuksen antaja, Marko Kyllönen	
<p>Olen hankkinut maata Kuhmon Härmänkylältä. Hankkimallani paltalla on mm. yli 1 km rantaviivaa, ja tarkoituksenani on rakentaa Härmäjärven rannalle kesämökki, sekä jossakin vaiheessa myydä kesämökkitontteja. Hankkimallani maa-alueella olevat rantatontit jäisivät nyt käytännössä kokonaan tämän uuden ampuma-alueen laajennuksen myötä laajenevan melualueen sisäpuolelle. Tarkoitaaako tämä nyt sitä, ettei minulla ole mahdollisuutta rakentaa kesämökkiä, eikä myydä kesämökkitontteja omistamaltani maa-alueelta? Mielestäni toiminta saa jatkua nykyisellään, enkä ole koskaan aikaisemmin nähnyt mitään haittatekijöitä alueen laajennussuunnitelmassakaan.</p> <p>Onko siis niin, että mikäli laajennus menee suunnitellusti läpi, edellä mainitsemani huolestuneisuus on aiheellista? Onko tällöin mitään mahdollisuutta saada rakennuslupia omalle kesämökille, sekä rantatonteille joita minulla oli tarkoituksena myydä?</p>	<p>Ei muutoksia.</p> <p>Melun huomioon ottaminen tulee kysymykseen tapauskohtaisesti yksittäisten rakennuslupahakemusten käsittelyn yhteydessä. Vastausta kysymykseen siitä, onko mahdollisuutta saada rakennuslupia kesämökeille ko. kiinteistölle, ei siten voida vaihemaakuntakaavan laatimisen yhteydessä kaavan laatijalta antaa.</p> <p>Kuhmon kaupungissa rakentamista ohjaa maankäyttö- ja rakennuslainsäädännön sekä muiden maan käyttämistä ja rakentamista koskevien säännösten ja määräysten lisäksi rakennusjärjestys. Rakennusjärjestyksessä on määrätty mm. rakennuksen etäisyydestä tiestä tai muista melua aiheuttavasta kohteesta.</p> <p>Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueelle laaditun ympäristömeluselvityksen mukaan vaihemaakuntakaavassa osoitettu melualue (me/v) vastaa Härmäjärven alueella nykytilannetta. Ampuma- ja harjoitusalueen laajennus ei vaikuta melualueen laajentumiseen Härmäjärven alueella, vaan se vastaa olemassa olevaa nykyistä melutilannetta, eikä ampuma- ja harjoitusalueen laajennus näin ollen muuta kyseiseen kiinteistöön kohdistuvia Puolustusvoimien ampuma- ja harjoitustoiminnan aiheuttamia meluvaikutuksia.</p> <p>Voimassa oleva maakuntakaava: Härmäjärven alueella on tällä hetkellä voimassa valtioneuvoston 29.4.2009 vahvistama Kainuun maakuntakaava 2020. Alueella ei ole voimassa yleis- tai asemakaavoja. Vuosangan ampuma- ja harjoitusalue on osoitettu kaavassa EAH -aluevarausmerkinnällä. Aluetta kokevassa suunnittelumääräyksessä todetaan mm., että ”Suunniteltaessa rakentamista alueen lähialueelle on otettava huomioon erilaisten aseiden ja taisteluvälineiden aiheuttamat melu-, värinä- ja painevaikutukset”. Suunnittelumääräyksen tavoitteena on, että ampuma- ja harjoitusalueen lähialueelle mahdollisesti suunniteltavan uuden rakentamisen osalta otetaan huomioon Puolustusvoimien harjoitus- ym. toiminnan aiheuttamat melu-, värinä- ja painevaikutukset ja ettei tällöin asutukselle aiheutettaisi terve-</p>

	<p>yshaittaa eikä kohtuutonta muuta haittaa.</p> <p>Härmänjärven alue (poislukien vesialue) on osoitettu voimassa olevassa maakuntakaavassa maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Alueelle annetussa suunnittelumääräyksessä todetaan, että mm., että "Maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita voidaan käyttää alueen pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös erityislainsäädännön ohjaamana muihin tarkoituksiin, kuten ... , haja-asutusluonteiseen pysyvään ja loma-asumiseen sekä ...".</p> <p>Voimassa olevassa Kainuun maakuntakaavassa ei ole osoitettu ohjeellista melualueita.</p> <p>Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.</p> <p>Mikäli alueella ei ole voimassa oikeusvaikutteista yleis- tai asemakaavaa, viranomaisen tulee ottaa maakuntakaava huomioon suunniteltaessa alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta, pyrittävä edistämään kaavan toteuttamista ja katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteuttamista.</p> <p>Kainuun 1. vaihemaakuntakaava: Vaihemaakuntakaavassa osoitettavien uusien kaavaratkaisujen osalta vaihemaakuntakaava vahvistuessaan kumoaa voimassa olevan Kainuun maakuntakaava 2020:n.</p> <p>Kainuun maakuntakaava 2020:n maa- ja metsätalousvaltainen alue (M) säilyy maakuntakaavan aluevarauksena Härmänjärven alueella vaihemaakuntakaavan vahvistamisen jälkeen.</p> <p>Vaihemaakuntakaavassa osoitetaan uutena kaavamerkintänä Härmänjärven alueelle ulottuva Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueen ohjeellinen melualue (me/v), jolla melutaso ylittää ajoittain Puolustusvoimien ohjeessa (13.7.2005) määritellyt raskaiden ase-</p>
--	---

den ja räjähteiden aiheuttaman ympäristömelun ohjearvot. Ohjeellinen melualue on määritetty maksimimelutilanteen mukaan, joka voi mahdollisesti toteutua alueella tykistöammuntojen aikana vuosittain noin kahden viikon ajanjaksolla.

Vaihemaakuntakaavassa osoitetulla ohjeellisella melualueella on voimassa MRL:n 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus. Ohjeellisen melualueen rakentamismääräyksen mukaan "alueelle ei tule sijoittaa uutta asumista tai muita raskaiden aseiden ja räjähteiden aiheuttamille melulle herkkiä toimintoja. Alueella olevia rakennuksia saa peruskorjata, laajentaa ja korvata uudella. Suunniteltaessa rakentamista alueelle on Puolustusvoimille varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen."

Vaihemaakuntakaavan ehdollinen rakentamisrajoitus koskee melualueen ulkorajan ja ampuma- ja harjoitusalueen sekä sen laajenuksen välistä vyöhykettä. Rakentamisrajoitus on tarpeen Puolustusvoimien toimintaedellytysten turvaamiseksi. Melualueen osoittamisen tavoitteena on, ettei melun ja siitä aiheutuvan tärinän vaikutuspiirissä olevalle asutukselle aiheuteta terveyshaittaa eikä kohutonta muuta haitta. Uusia asuinalueita, kouluja, sairaaloita tai muita melulle herkkiä toimintoja ei tule suunnitella sijoitettavaksi suositusarvot ylittävälle melualueelle.

Maakuntakaavan MRL 33.1 §:n mukaisella ehdollisella rakentamisrajoituksen alueella ei lupaa rakennuksen rakentamiseen saa myöntää siten, että vaikeutetaan maakuntakaavan toteuttamista. Rakennuslupamenettelyn yhteydessä rakennuslupaviranomainen joutuu harkitsemaan, vaikeuttaako rakentaminen maakuntakaavan toteuttamista ja mikäli vaikeuttaa, viranomainen joutuu vielä harkitsemaan, aiheutuuko luvan epäämisestä hakijalle huomattavaa haittaa. Huomattavan haitan arvioiminen joudutaan tekemään kussakin tapauksessa erikseen. Haitan arvioinnissa vaikutusta voi olla mm. sillä, liittyykö rakentaminen hakijan elinkeinotoimintaan vai vapaa-ajan toimintoihin. Mikäli huomattavaa haittaa todetaan aiheutuvan, tulee vielä selvitettyä, haluaako tässä tapauksessa valtio tai Puolustusvoimat lunastaa alueen tai suorittaa haitasta

	<p>kohtuullisen korvauksen. Mikäli ko. aluetta ei haluta lunastaa eikä myöskään suorittaa siitä korvausta, on lupa myönnettävä, ellei luvan myöntämiselle ole muuta maakuntakaavasta riippumatonta estettä.</p> <p>Rakentaminen voi estyä esimerkiksi suunnittelutarvealueesta tai ranta-alueesta johtuen tai esim. MRL 117 §:n rakennuspaikalle asettamien ehtojen vuoksi. Tällöin ei ole kyseessä maakuntakaavasta johtuva rakentamisen estyminen.</p>
--	--

Liite 1.

PUOLUSTUSVOIMIEN KÄYTTÄMIÄ HARJOITUSALUEITA

Kartalla näkyy PHRAKL:n alue- ja toimipistejako

